

РЕШЕНИЕ

№ 33022

гр. София, 09.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав, в
публично заседание на 09.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **7077** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 205, ал. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/.

Образувано е по жалба от К. П. С., действащ със съгласието на неговия законен представител И. П., депозирана чрез адв. Д., против Заповед № РД 514-818/ 13. 06. 2025 г., издадена от директора на 31 СУЧЕМ "И. В." - [населено място], с която на жалбоподателя е наложена санкция „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“.

В жалбата се излагат подробни аргументи за незаконосъобразност на оспорвания административен акт, поради което се иска неговата отмяна.

В съдебното заседание оспорващото лице се представлява от адв. Д., която поддържа жалбата и моли за отмяна на обжалвания акт.

Ответникът по жалбата - директорът на 31 СУЧЕМ "И. В." - [населено място] се представлява от адв. И., който намира жалбата за неоснователна и моли същата да бъде отхвърлена.

Административен съд – София град, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Към момента на провеждане на административното производство, жалбоподателят К. П. С. е ученик в 11 "г" клас на 31 СУЧЕМ "И. В." - [населено място].

Със Заповед № РД857-228/ 22. 11. 2024 г. директорът на 31 СУЧЕМ "И. В." е наложил на К. С. наказание "забележка" за допуснати 14 броя отсъствия по неуважителни причини, което е прието като нарушение на чл. 74, ал. 1, т. 1 и чл. 75, т. 1 от ПДУ.

Със Заповед № РД324-628/ 27. 03. 2025 г. директорът на 31 СУЧЕМ "И. В." е наложил на К. С.

наказание "предупреждение за преместване в друго училище" за допуснати 18,5 бр. отсъствия по неуважителни причини /9 закъснения и 14 отсъствия/ и 15 отрицателни отзива, което е прието като нарушение на чл. 74, ал. 1, т. 1, 3, 4, 10, 12 и чл. 75, т. 1, 7, 8 от ПДУ.

С докладна записка № ГЕ44-18/ 6. 06. 2025 г. класният ръководител на 11г клас - г-жа Д. И. е представила на директора на училището справка за 22, 5 бр. отсъствия по неуважителни причини /15 закъснения и 15 цели отсъствия/, както и 21 отрицателни отзива по отношение на К. С., конкретизирани по вид и дата на извършване. Направено е предложение спрямо К. П. С. да бъде наложена санкция "Преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" и следните дейности като обща подкрепа за личностно развитие – консултации по учебни предмети.

С писмо № 460-460/ 09. 06. 2025 г. майката на К. С. е уведомена за откриването на процедура по налагане на посоченото наказание, като ѝ е съобщено също, че има право да участва в процедурата по налагане на санкцията, като се яви на среща на 10. 06. 2025 г.

За откритата процедура е съобщено и на дирекция Социално подпомагане, район „К. село“.

За проведената среща е изготвен Протокол № ГК-18/ 10. 06. 2025 г., като в него са отразени обясненията на К. С., както и мненията на класния ръководител, на майката на К. С., както и на училищния психолог.

Заседанието на Педагогическия съвет е проведено на 11. 06. 2025 г., за което е съставен Протокол № 10/ 11. 06. 2025 г. На заседанието е прието направеното предложение за налагане на предложената от класния ръководител санкция на ученика.

Предвид това е издадена оспорената Заповед № РД 514-818/ 13. 06. 2025 г., издадена от директора на 31 СУЧЕМ "И. В.", [населено място], с която на жалбоподателя е наложена санкция „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена от надлежно легитимирано лице и срещу акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, в законоустановения срок за обжалване.

За да се произнесе по нейната основателност, съдът съобрази следното:

Оспорената в настоящето производство заповед е издадена от компетентен орган – директора на 31 СУЧЕМ „И. В.“ - [населено място], в кръга на неговите правомощия, съгласно разпоредбата на чл. 203, ал. 1 от ЗПУО и в сроковете по чл. 205, ал. 1 от ЗПУО. Оспореният акт е издаден в предвидената от закона писмена форма, като е в съответствие с нормата на чл. 59, ал. 2 от АПК, както и с правилата на чл. 205, ал. 2 от ЗПУО - съдържа вида на санкцията, срок и мотиви за налагането ѝ.

При преценката за спазването на административнопроизводствените правила при издаване на оспорения акт, съдът съобрази следното:

Процедурата за налагане на санкции по реда на ЗПУО е подробно разписана в Глава IX, Раздел III "Санкции на учениците" /чл. 199 – чл. 207/, както и в Наредбата за приобщаващото образование. Съгласно чл. 204 от ЗПУО за откриване на процедура по налагане на санкциите по чл. 199, ал. 1 директорът задължително уведомява родителя, а в случаите по чл. 199, ал. 1, т. 3-5 и съответните териториални структури за закрила на детето. В процедурата по налагане на санкция малолетният ученик се представлява от родителя си или от оправомощено от родителя лице, а непълнолетният ученик извършва всички действия лично, но със съгласието на родителите си.

Ученикът има право преди налагане на съответната санкция да бъде изслушан и/или писмено да обясни фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение. Изслушването задължително се извършва в присъствието на психолог или на педагогически съветник. Родителят на ученика има право да присъства на изслушването и да изрази мнение, както и да

участва в процедурата по налагане на санкцията при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование /чл. 204, ал. 5 от ЗПУО/.

В Глава Трета "Условия и ред за налагане на санкции на учениците" от Наредба за приобщаващото образование се съдържат правилата за провеждане на административното производство по издаване на заповед за налагане на санкция на ученик.

Съгласно чл. 64 от посочената Наредба, директорът на училището задължително писмено уведомява родителя или съответното лице по чл. 60, ал. 1 или 2 за откриването на процедура по налагане на санкция, а в случаите на налагане на санкция "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" или "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" - и съответните териториални структури за закрила на детето. В уведомлението по ал. 1 се посочват извършеното от ученика нарушение и условията по чл. 60, ал. 1 и чл. 65, ал. 2, при които родителят или определеното лице по чл. 60, ал. 2 може да участва в процедурата по налагане на санкцията.

Според тежестта на санкцията в Наредбата е диференциран редът за изслушване на ученика. Съгласно чл. 65, ал. 1 от Наредбата преди налагане на санкция директорът или упълномощено от него лице задължително изслушва ученика в присъствието на психолог или на педагогически съветник и/или се запознава с писменото обяснение на ученика на фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение. На изслушването присъства и социален работник в съответствие с чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето.

В случая на ученика е наложена предвидената в чл. 199, ал. 1, т. 5 от ЗПУО най-тежка санкция – „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“, за която чл. 200, ал. 2 и 4 от ЗПУО предвижда, че се прилага за ученици, навършили 16-годишна възраст, за тежки или системни нарушения. Съгласно чл. 112 от ЗПУО самостоятелната форма включва самостоятелна подготовка и изпити за определяне на годишни оценки по учебните предмети от училищния учебен план.

Изслушването на ученика е извършено в противоречие с чл. 65, ал. 1 от Наредбата, тъй като не е присъствал социален работник в съответствие с чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето.

На следващо място, по аргумент от чл. 59, ал. 3 от Наредбата, преди да бъде наложена санкция по чл. 199, ал. 1 от ЗПУО, Педагогическият съвет следва да извърши преценка дали за ученика съществува риск от отпадане от училище. В случая доказателства за извършване на такава преценка липсват в Представения по делото Протокол № ГК-18/ 10. 06. 2025 г. от заседанието на Педагогическия съвет, въпреки пространните изложения на учителите на К. С.. Дори напротив, вместо изказванията на участниците в Педагогическия съвет да бъдат съсредоточени върху риска К. С. да отпадне от училище, същите обосновават генералната превенция на наложената санкция с нейната общовъзпитателна цел и предупредително-възпираща цел - че ще бъде даден лош пример на другите ученици в училище, както и че е нужно ученикът да понесе последствията за действията, които е извършил. Това обаче по никакъв начин не представлява извършване на преценка относно риска от отпадане от училище.

Налагането на процесната санкция е направено и в противоречие на материалния закон.

Разпоредбата на чл. 200, ал. 4 от ЗПУО сочи, че санкцията "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се налага за тежки или системни нарушения. Законодателят не е дал дефиниция на понятието "тежки" и на понятието "системни" нарушение. Очевидно е предоставил преценката на органа с оглед на голямото разнообразие от възможни нарушения на учениците.

Нарушението на задължението на ученика по чл. 172, ал. 1, т. 1 от ЗУПО - да присъства и да участва в учебните часове и занимания е основно негово задължение и именно поради това

нарушаването му повече от 15 пъти /часове/, без основателна причина, е основание законодателят изрично да приеме, че санкцията "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" е адекватна и следва да бъде налагана - чл. 63 от Наредбата.

В разглеждания случай обаче както педагогическият съвет при предлагане на санкцията, така и издателят на процесната заповед не са съобразили обстоятелство, че на ученика в текущата 2024/2025 учебна година са били наложени други санкции. Така с предходно издадената Заповед № РД857-228/ 22. 11. 2024 г. директорът на СУЧЕМ "И. В." е наложил на К. С. наказание забележка за допуснати 14 броя отсъствия по неуважителни причини, а със Заповед № РД324-628/ 27. 03. 2025 г. директорът на СУЧЕМ "И. В." е наложил на К. С. наказание предупреждение за преместване в друго училище за допуснати 18,5 бр. отсъствия по неуважителни причини /9 закъснения и 14 отсъствия/ и 15 отрицателни отзива.

При съпоставка на предходните заповеди с процесната се установява, че в броя 22, 5 неизвинени отсъствия и 21 отрицателни отзива са включени и онези 18, 5 броя неизвинени отсъствия, послужили като основание за налагане на предходната санкция "предупреждение за преместване в друго училище", предмет на Заповед № РД324-628/ 27. 03. 2025 г. Съдът приема това за неправилно.

При условие, че за 18,5 часа неизвинени отсъствия и 15 отрицателни отзива ученикът вече е бил санкциониран, то не следва те да бъдат взети предвид и отчетени при налагане на следваща санкция. Като е процедирал така, административният орган е нарушил материалния закон и по-конкретно въведената забрана с нормата на чл. 201, ал. 1 от ЗПУО, според която "за едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция по чл. 199, ал. 1". При изключване от констатираните с оспорваната заповед общо 22,5 неизвинени отсъствия и 21 отрицателни отзива, на тези, с които е обоснована предходната санкция на ученика – 18, 5 неизвинени отсъствия и 15 отрицателни отзива, остава разлика от 4 неизвинени отсъствия и 6 отрицателни отзива. Неизвинените отсъствия са по-малко на брой от 15 и с тях не може да бъде обосновано налагането на процесната по вид санкция "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение", по аргумент от чл. 63 от Наредбата. С коментираната разлика от 4-те отсъствия ученикът не е достигнал прага на неизвинени отсъствия и по нормата на правилника за да се приложи тя - чл. 84, ал. 4, т. 1 от ПДУ, която също предвижда като основание за налагане на посочения вид санкция 15 неизвинени отсъствия за учебната година.

Следва да се отбележи също, че част от отрицателните 6 броя отзива, които са отбелязани на ученика след издаването на Заповед № РД324-628/ 27. 03. 2025 г., се отнасят до неподготвени материали и липса на учебни пособия, които не са относими към лоша дисциплина, която да пречи за останалите за провеждане на учебния час. Една от забележките очевидно е направена общо на повече от един ученик – „Не спират да говорят, въпреки направените забележки“. Според разбирането на настоящия съдебен състав посочените 6 забележки не са насочени към отрицателни прояви, които да са с интензитет, оправдаващ наложената санкция.

Действително, установява се по делото, че ученикът има влошена дисциплина. Формалното посочване на нарушенията в заповедта обаче не е достатъчно, за да се изведе извод, че изискването за форма на акта е спазено. Санкцията "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се налага за тежки или системни нарушения, от което следва, че в съдържанието на административния акт следва да са налице и аргументи на административния орган за тежестта, респективно системността, на извършените от адресата нарушения. Такива мотиви в настоящия случай не са налице, като по никакъв начин не може да се приеме, че изброяването на извършените нарушения от ученика замества посочването на ясни и конкретни мотиви относно тяхната тежест и системност, която да обоснове налагането на най-

тежката санкция.

Не следва да бъдат обсъждани представените по делото доклади от училищния психолог и от класния ръководител, съответно с вх. № 2873-2873/ 1. 07. 2025 г. и с вх. № 2882-2882/ 2. 07. 2025 г. Същите са изготвени след издаването на процесната заповед, поради което по никакъв начин не могат да бъдат приети за част от мотивите на акта.

Определената санкция "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" е непропорционална, несъразмерна с преследваната от закона цел. В нарушение на чл. 201, ал. 2 от ЗПУО, не са взети предвид възрастовите и личностните особености на ученика, изразеното съжаление от стореното. По никакъв начин не трябва да се омаловажава провинението на К. С., но също така е задължително при работата с него да бъде запазена, развита и укрепена психиката му. Той трябва да бъде подпомогнат да осъзнае грешките си, извършени през учебната 2024/2025 г. и занапред да не допуска прояви, чрез които нарушава задълженията си на ученик в 31 СУЧЕМ „И. В.“.

За да наложи конкретна санкция, директорът следва да изложи ясни и непротиворечиви мотиви, като конкретизира по какви именно причини тази санкция се явява най-подходяща за констатираното нарушение. Педагогическият съвет е мотивирал налагането на санкция с превантивния ефект, който тя би имала върху останалите ученици и върху санкциониращия ефект. Никъде обаче не е коментиран превъзпитателният ефект, който би имала тази мярка. Излагането на мотиви относно избора на санкция с още по-голяма сила е необходимо, предвид факта, че в чл. 200, ал. 4 от ЗПУО санкцията "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се налага за тежки или системни нарушения. Следва да се конкретизират нарушенията и да се мотивира защо същите са възприети като тежки или системни.

При избора на конкретната санкция е необходимо да бъде обоснована причината за конкретния избор, както и как тази санкция ще повлияе върху поведението на ученика. Принципът за преместване на ученик с проблемно поведение от дневна форма в самостоятелна форма на обучение без конкретни показания за това, не може да бъде възприет за правилен, тъй като с преместването проблемът не се решава, а единствено ученикът се отстранява от възможността да общува със своите връстници и педагози.

Това изолиране дори може да има негативен ефект, като засили проблемното поведение на ученика, и нещо повече – да повиши риска от отпадането му от училище, предвид обстоятелството, че това е последната учебна година за жалбоподателя, който към настоящия момент е ученик в 12 клас. Обществото и училищната институция в частност, носят отговорност за полагане на грижи и възпитание към учениците. В този смисъл с ученик с проблемно поведение следва да се работи продължително, сериозно и отговорно, за да може той, предвид неизградения му характер, да възприема с необходимата сериозност и отговорност поведението си. Съдът не приема, че невъзможността през учебната 2024/2025 г. да се осигури явяването на ученика на срещите с психолога е безвъзвратно загубена. Напротив - на заседанието на Педагогическия съвет, К. С. е изразил съжаление за случилото се, получил е подкрепата от своите родители за бъдеща помощ, дори е отбелязана положителна промяна в неговото поведение.

Не следва да бъде пренебрегвано и обстоятелството, че жалбоподателят е дете на разведени родители, което го поставя в риск. Абдикирането на училищната институция от възможността да повлияе на поведението на К. С. в положителна насока, да му помогне да осъзнае грешките си, както и да осигури подкрепата на неговите учители не следва да бъде толерирана чрез потвърждаването на процената заповед.

Съгласно разпоредбата на чл. 199 от ЗПУО за изпълнение на задълженията, определени в този закон, в нормативните актове по неговото прилагане и в правилника за дейността на училището,

след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците, може да се налагат изброените в разпоредбата санкции.

От анализа на посочената разпоредба се установява, че задължителна предпоставка преди налагане на санкция на ученик е изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение. Дейностите за въздействие върху вътрешната мотивация и преодоляване на проблемното поведение на ученик са регламентирани в чл. 45 от Наредбата за приобщаващото възпитание, съгласно който за преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви се прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация: обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му; използване на посредник при решаване на конфликт в училище; консултиране на детето или ученика с психолог/педагогически съветник; създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин; насочване на детето или ученика към занимания, съобразени с неговите потребности; индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава /наставничество/; участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището, включително определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи; други дейности, определени в правилника за дейността на институцията.

В разглеждания случай по делото не са ангажирани доказателства да са изчерпани всички мерки за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на ученика, които да не са дали резултат, поради което да се премине към налагане на процесната санкция.

Целта, смисълът и духът на закона е не да се наложи санкция на всяка цена, а напротив - да се направи опит да бъде превъзпитано детето, като се въздейства върху последващи подобни прояви. Санкциите се налагат като крайна мярка и налагането им не следва да е самоцел. Учениците са подрастващи, които в този момент формират характера си, изграждат се като личности, формират ценностната си система. И функцията на възрастните, в това число и педагогическия персонал е да ги подпомага и насочва в правилната посока, в този процес по себеосъзнаване. Целта на закона не е за всяко нарушение да се наложи наказание, а да се направи опит да се въздейства върху поведението на учениците, с цел те да осъзнаят грешките си. И едва след като тези опити не дадат резултат, тогава да се пристъпи към налагане на санкции. Неслучайно законът не борави с термина "наказание", а използва понятието "санкция", за да може евентуалното налагане на санкция да не окаже негативно въздействие върху тяхната психика. Водещо при работата с деца е запазване, развитие и укрепване на психиката им. Водеща е особената грижа към децата, към които следва да се подхожда със специално внимание. В изложения по-горе смисъл е категоричната съдебна практика, която държи сметка най-напред за предприетите мерки за въздействие върху проблемното поведение на децата, и едва след това за наложената санкция. В този смисъл са Решение № 10065/22. 07. 2020 г. по адм. д. № 9021/2019 г. на ВАС; Решение № 2419/ 19. 02. 2019 г. по адм. д. № 7100/2018 г. на ВАС и др.

Горните аргументи мотивират съда да приеме, че Заповед № РД 514-818/ 13. 06. 2025 г. на директора на 31 СУЧЕМ "И. В." - [населено място] представлява незаконосъобразен административен акт, който следва да бъде отменен.

Предвид изхода на делото и направеното искане, на основание чл. 143, ал. 1 от АПК ответникът

следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя направените по делото съдебни разноси в общ размер на 1215, 60 лева /хиляда двеста и петнадесет лева и шестдесет стотинки/, съгласно представения с списък, от които 1185, 60 лева /хиляда сто осемдесет и пет лева и шестдесет стотинки/ – заплатен адвокатски хонорар и 30 /тридесет/ лева – такси за куриерски услуги. Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд – София град, Второ отделение, 53 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № РД 514-818/ 13. 06. 2025 г., издадена от директора на 31 СУЧЕМ "И. В." - [населено място].

ОСЪЖДА 31 СУЧЕМ "И. В." - [населено място] да заплати на К. П. С. направените по делото разноси в размер на 1215, 60 лева /хиляда двеста и петнадесет лева и шестдесет стотинки/.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че е изготвено.

ПРЕПИСИ от решението да се изпратят на страните.

Съдия: